

Alþingi
b.t. utanríkismálanefndar

sent á nefndasvid@althingi.is

Efni: *Ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar, nr. 93/2017, um breytingu á IV. viðauka (orka) við EES-samninginn.*

Byrjum á því að þið svarið hreinskilnislega spurningunni: Hafið þið lesið **vandlega** *Álitsgerð um stjórnskipuleg álitamál tengd framsali ríkisvalds til stofnana ESB/EFTA vegna þriðja orkupakka ESB* eftir Friðrik Árna Friðriksson Hirst og Stefán Mát Stefánsson frá 19. mars 2019? Hafið þið lagt ykkur eftir því að lesa og heyra það sem sérfræðingar og alþýðufólk hefur að segja um orkupakka ESB?

Þeir Friðrik Árni og Stefán Már segja á bls. 25:

Engin heimild er til þess að taka í lög ákvæði sem ekki fá staðist íslenska stjórnarskrá þó að svo standi á að ekki reyni á umrædd lagaákvæði í svipinn. Verður því að telja rökrétt og raunar óhjákvæmilegt að tekin sé afstaða til stjórnskipulegra álitaefna sem tengjast þriðja orkupakkanum nú þegar og það áður en Alþingi samþykkir þriðja orkupakkann.

Verður því að hafna því sjónarmiði að álitaefni tengd valdaframsali til ESA skipti ekki máli á þessu stigi þar sem grunnvirki yfir landamæri eigi enn eftir að líta dagsins ljós hér á landi [...].

Hvað finnst ykkur um þessi orð sérfræðinganna:

Engin heimild er til þess að taka í lög ákvæði sem ekki fá staðist íslenska stjórnarskrá þó að svo standi á að ekki reyni á umrædd lagaákvæði í svipinn. [...]

Verður því að hafna því sjónarmiði að álitaefni tengd valdaframsali til ESA skipti ekki máli á þessu stigi þar sem grunnvirki yfir landamæri eigi enn eftir að líta dagsins ljós hér á landi [...].

Eftir að orkupakkinn hefur verið innleiddur er það annarra en íslenskra stjórnvalda að ákveða hvort Ísland verði tengt raforkukerfi ESB (les. raforkusæstrengur/ir lagður/-ir). Þið munið, að EES byggir á fjórfrelsinu og ESB hefur aldrei liðið að hindranir séu lagðar í veg frjáls flæðis fjórfrelsisins. Það ber því í skásta falli vitni um barnaskap þingmanna og í versta falli dramb þeirra þegar því er haldið fram að samþykki Alþingis þurfi fyrir lagningu raforkusæstrengs, sbr. m.a. orð starfssystur ykkar Þórdísar Gylfadóttur í fréttum Ríkisútvarpsins þann 8. apríl 2019: „Við höfum fullt forræði yfir því hvort við leggjum sæstreng.“ Ef þið ákveðið að orkupakki 3 verði innleiddur þá verður raforka „vara“ og þessi esbíska „vara“ heyrir undir reglur fjórfrelsisins þar sem ekkert má hindra flæðið, jafnvel ekki handbróðeraðir fyrirvarar ykkar þingmanna. Fjárfestar munu ekki sætta sig við að geta ekki sótt og flutt „vöruna“ og munu því höfða mál til að geta lagt raforkustrengi, ekki einn heldur a.m.k. tvo (til og frá landinu). Þótt þið kunnið að óska ykkur annars þá er það svo að dómstólar dæma skv. lögum en ekki pólitískum fyrirvörum. Alþýðan situr nú þegar uppi með þriggja milljarða reikning sem hún var

dæmd til að greiða vegna fákunnáttu og ábyrgðarleysis alþingismanna við lagasetningu sem braut gegn fjórfrelsi ESB.

Í aðfararorðum reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 713/2009 um að koma á fót Samstarfsstofnun eftirlitsaðila á orkumarkaði, tölulíður 5 segir: „Aðildarríkin skulu vinna náið saman og fjarlægja hindranir í vegi viðskipta með raforku og jarðgas yfir landamæri í því skyni að ná fram markmiðum [b]andalagsins á sviði orku.“ Fari það svo að meirihluti ykkar þingmanna nýti tímabundna aðstöðu sína til að innleiða orkupakka 3 þá verður framanrituð, tilvitnuð orð í reglugerð 713/2009 leidd í lög. Allt tal sumra ykkar um að texti laganna víki fyrir óskum ykkar um lagagildi pólitísku fyrirvara er hættulegt.

Fleiri en einn og fleiri en tveir löglærðir menn hafa ráðlagt ykkur að hafna orkupakka 3 á þeim forsendum að Ísland sé ekki aðili að innri raforkumarkaði ESB. Takið mark á orðum þeirra, þiggið ráðleggirnar þeirra og verðið þar með við óskum meirihluta Íslendinga. Í fréttaskýringabætti á Útvarpi Sögu þann 1. apríl 2019 sagði Stefán Már lagaprófessor að framsal á ríkisvaldi væri mjög þröngur stakkur skorinn í stjórnarskránni; og að framkvæmdavaldið mætti ekki fara yfir landamæri þegar af því leiðir að framkvæmdavald erlendis tæki ákvarðanir gegn fyrirtækjum og ríkisborgurum á Íslandi. En það er það sem orkupakki 3 felur í sér, sbr. m.a. 5. tl. aðfararorða reglugerðar nr. 713/2009.

EES-samningurinn gerir ráð fyrir því að aðildarríkin geti hafnað því að innleiða löggjöf ESB ef hún á ekki við eða þjóðar ekki hagsmunum viðkomandi þjóðar. Þið hafið vonandi sjálf lesið samninginn og vitið því að það að hafna innleiðingu hefur ekki í för með sér refsingu, eins og nú er reynt að halda fram. Þið hafið þrjá kosti, þ.e. að skrifa undir, að hafna innleiðingu eða að vísa málinu í sameiginlegu EES-nefndina. Við vitum öll að velji meirihluti ykkar að skrifa undir (gegn heimild stjórnarskrárinnar um framsal á ríkisvaldi yfir landamæri og gegn vilja meirihluta almúgans) þá er ekki líklegt að þið verðið sótt til saka; líklegra er að þið komist upp með það. En hvernig mun samvisku ykkar líða?

Þið hafið sem þingmenn fengið vald, en það vald er tímabundið og það er ekki alræðisvald. Orkupakki 3 var ekki kosningamál þegar þið hlutuð kosningu sem þingmenn tímabundið. Það fer ekki fram hjá nokkrum manni sem er bæði læs og skrifandi á íslenska tungu að meirihluti alþýðunnar hefur tekið afstöðu gegn því að orkupakki 3 verði innleiddur. Þið getið misbeitt tímabundnu og takmörkuðu valdi ykkar gegn þeim vilja alþýðunnar. En vill meirihluti ykkar vinna þannig?

Starfsbróðir ykkar Sigurður Ingi Jóhannsson hefur áttað sig á því að almenningur er málinu ekki óviðkomandi. Hann skrifaði grein í Kjarnann þann 22. apríl 2019 þar sem hann segir m.a.:

Segja má að umræður um orkupakkann séu hatrammar. Er það að mörgu leyti skiljanlegt enda um eitt af fjöreggjum íslensku þjóðarinnar að ræða og líklega sú auðlind sem á eftir að skipta mestu máli fyrir lífsgæði komandi kynslóða. Það er því mikilvægt að leitað sé sáttar og niðurstöðu sem almenningur trúir og treystir að gæti hagsmuna þjóðarinnar í bráð og lengd.

Þótt ríflega áratugur sé liðinn frá hruni þá hefur þjóðin ekki gleymt. Sárin eru ekki gróin. Stofnanir samfélagsins, stjórnarmál og stjórnsýsla, hafa ekki endurheimt traust almennings. [...]

Það er rétt hjá starfsbróður ykkar að ykkur hefur ekki tekist á 10 árum að vinna traust þjóðarinnar.

Pétur Örn Björnsson skrifaði örstutta hugvekju á spjallþráð Orkunnar okkar sem gæti hjálpað ykkur þingmönnum sem hafið villst af leið.

Það verður því að segjast eins og er, að við hljótum að spyrja hveir erinda þeir þingmenn ganga eiginlega sem vilja samþykkja 3. orkupakkann, því ekki er það erinda meirihluta þjóðarinnar sem er algjörlega andvíg þeirri markaðsvæðingu, á mannamáli einkavæðingu orkuauðlinda þjóðarinnar og mikillar hækkunar raforkuverðs til landsmanna, sem samþykkt pakkans leiddi af sér.

Minnug þess að við búum við svokallað fulltrúa lýðræði, þá er vert að hafa það í huga, að svo það lýðræði skrumskælist ekki, þá hlýtur það að vera eðlilegt að þeir akti einmitt þannig, sem fulltrúar okkar, þingmenn, og fari eftir [g]runnstefnum og samþykktum ályktunum eigin flokka.

Orkan okkar stendur fyrir söfnun undirskrifta undir þessa áhugaverðu og kurteislega orðuðu áskorun:

Skorum á þingmenn að hafna þriðja orkupakka ESB!

Ágætu alþingismenn, segið nei við staðfestingu ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar, nr. 97/2017, um breytingu á IV. viðauka (Orka) við EES-samninginn (þriðji orkupakkinn).

Beinum þeim tilmælum til sameiginlegu EES-nefndarinnar að Ísland verði undanþegið innleiðingu þriðja orkupakkans enda er Ísland ekki tengt raforkumarkaði ESB.

Að visa málinu til sameiginlegu EES-nefndarinnar er hin lögformlega leið sem aðildarríki á að fara skv. EES-samningnum þegar löggjöf á annaðhvort ekki við eða þjónar ekki hagsmunum viðkomandi þjóðar.

Það er ófært annað en að alþingismenn virði leikreglurnar.

Reykjavík, 28. apríl 2019,
Helga Garðarsdóttir